

۱۱

«شبی که ماه کامل شد» برگزیده تماشاگران تالین

احتمال دریافت مالیات از فعالان حوزه فرهنگ وهنر
سروصدای زیادی را در این بخش به راه انداخته است
هرکه بامش بیش...

۱۲

زندگی پربار سیمین و جلال

۱۲

فرهنگ

دوشنبه ۲۲ آذر ۱۳۹۸ :: شماره ۵۵۳۹

۹
جام جم

پشت صحنه

عصرانه اعتراضی!

نگارنده انواع و اقسام خستگی‌ها را دارد. این‌که چرا و چه شده و سایر موارد را هم نمی‌تواند بنویسد، نگارنده بسیار راستگو و منصف پشت صحنه، در همان حدی که از قیافه خسته تپاهش را آورد برای دوستان تحریریه، برای شما هم شرح موقوف می‌دهد. خلاصه که بداندید و آگاه باشید نگارنده که هیچ، بقیه گروه فرهنگی هم دیروز تقریباً خسته بودند و لیخنده‌های الکی روی لب داشتند و البته آن قدر هم کارشان درست است که با همین لیخند الکی‌ها به هم انگیزه بدهند. آدمیزاد همیشه موضوعاتی دارد که بخواهد به خاطرشان چهره در هم بکشد و نخندد، اما مهم این است که در همین روزها لیخند را فراموش نکند.

خب بعد از این همه شعار دادن نکته دیگری را هم بگویم. بداندید که نگارنده با دروز تاخیر عصرانه تولد مهرش را هم چید روی میز گرد تحریریه، خلاصه که عنوان عصرانه دهنده بیفتد گردن یکی، دیر و زود دارد، اما سوخت و سوز نه. جاپتان خالی بود و این را هم بداندید که عصرانه پیچانده بزرگ م.ص.ع هم روز قبل تر دست به جیب شده بود. هر چند همین حالا هم برخی همکاران که اسمشان را نوشته‌ایم توی فهرست که صبحانه بدهند، اعتراض کرده‌اند اما حالا که نگارنده دست به جیب شده، تا نفر آخر باید همه دست به جیب شوند! ما با عصرانه شوخی نداریم، آمدید این طرف‌ها با خوان کرتمان بیایید. جمعی از هنرمندان بیانی‌ای نوشته و به اتفاقات روزهای اخیر و آشوب‌های خیابانی که ایجاد شد، واکنش نشان دادند. محمد صابق علیزاده رفته سراغ این بیانی‌ه و اتفاقات اخیر و همه را از زاویه‌ای متفاوت تماشا کرده است. در همین صفحه ۹ می‌توانید مطلب دبیرمان را بخوانید.

امروز صفحه ۱۰ و ۱۱ دست‌بخت بچه‌های سینماست. رفته‌اند سراغ مستندهایی که به اعتراضات اقتصادی مردمی طی سال‌های گذشته پرداخته‌اند. یکی از این مستندها مصطفی شوقی کارگردانی کرده و «شورش علیه سازندگی» نام دارد. این مستند به تصمیم اقتصادی آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی در زمان ریاست جمهوری‌اش می‌پردازد. همچنین مستند «خوره» ساخته محمدرضا امامقلی اعتراضات سال ۹۶ را سوره قرار داده و موضوعاتی چون معضلات معیشتی و اقتصادی و تعطیلی کارخانه‌ها را بررسی کرده است. بچه‌های سینما با این کارگردان صحبت کرده و همچنین به دیگر مستندهای مشابه پرداخته و معرفی‌شان کرده‌اند.

سازمان مالیاتی در بودجه سال ۹۹ یعنی سال آینده رفته سراغ این موضوع که معافیت‌های مالی عرصه فرهنگ و هنر باید حذف شود و این موضوع واکنش‌های بسیاری را هم تاکنون داشته است. آذر مهاجر رفته سراغ این موضوع و گزارشی نوشته مبسوط و خواندنی، بروید و صفحه ۱۲ بخوانیدش.

گفت‌وگو با ۲ مستند ساز حوزه مسائل اجتماعی و معیشتی

درباره جای خالی «دردهای مردم» در آثار مستند

درد دل‌های مستند

درباره بیانی‌ه تعدادی از هنرمندان پیرامون ناآرامی‌های اخیر

با مردم چه می‌کنید؟

محمدصادق‌علیزاده

ادبیات‌و هنر

شاید زمانی که در نیمه شب ۲۴ آبان به یکباره قیمت بنزین ۳ برابر شد آن هم بدون هیچ اطلاع‌رسانی به مردم، مسؤولان تصمیم‌گیر تصورش را نمی‌کردند که حاشیه‌های آن تا این حد دامنه‌دار شود. متصدیان قرار بود با شوک درمانی و غافل‌گیری تا حد امکان از عوارض آن بکاهند اما گویا تدبیری برای عوارض اجتماعی آن نشده بود. شاید اگر حداقل تصویری از تبعات اجتماعی این تصمیم داشتند، در مقام اجرا تن به چنین شکل و فرمی نمی‌دادند. تبعات و حاشیه‌های دامنه‌دار این موضوع روز گذشته به حوزه فرهنگ هم کشیده شد. بیانی‌های در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی دست به به دست می‌شود که توسط تعدادی از سینماگران به اشتراک گذاشته شده. متن بیانی‌ه هرچند به طور مستقیم، جان باختن تعدادی از هم‌وطنان و مسؤولانه نبودن چنین برخوردی را در ماجراهای اخیر نشان‌ده رفته اما در مرحله بعد می‌توان رگه‌های نقد و اعتراض به وضعیت نابسامان اقتصادی و معیشتی را هم در آن مشاهده کرد.

ما همه با هم نیستیم

به جز ژوله معدود چهره‌های دیگری هم بودند که ترجیح دادند در چنین وضعیتی، مسیر دیگری را در پیش بگیرند. یغما کلرویی شاعر که نسبت به سال‌های پر حاشیه گذشته، در یکی دو سال اخیر ترجیح داده کمتر به چنین حوزه‌هایی ورود کند، در پاسخ به بعضی دعوت‌ها برای پیوستن به کمپین هنرمندان، با انتقاد تند از بعضی چهره‌هایی که دو سال قبل مردم را دعوت به حضور در اردوگاه انتخاباتی رئیس‌جمهور می‌کردند نوشته: «حالا که رییس‌ جمهور منتخب‌شان فرمایش کرده تا صبح گران شدن بنزین از آن خبر نداشته واکنشی نشان نمی‌دهند چون نمی‌توانند پست‌های انتخاباتی خود را توجیه کنند. اگر بگویند کاندیدی اصلحمان را نمی‌شناختیم مخاطب می‌پرسد پس چرا ما را به رای تشویق می‌کردید، اگر بگویند رییس‌ جمهور کاره‌ای نیست باز مخاطب به هواپیشان رای داده یقه‌شان را می‌گیرد. پس همان په که یک متن جانگداز در باب این که «فریادهای در گلو مانده در تاریخ ماندگار می‌شوند» منتشر کنند و بروند پی همان عکس سلفی با همبرگر و دوره‌می... اینها را نوشتم تا جواب دوستانی که مرا به امضای آن نامه دعوت می‌کنند را داده باشم و بگویم اینجا کسی است که می‌ترسد، می‌لرزد و می‌داند ما همه با هم نیستیم.»

یادی از جان باختگان

تا الان که مشغول خواندن این سطور هستید این بیانی‌ه به امضای هنرمندانی مانند حسین علیزاده، شهاب حسینی، داریوش مهرجویی، الهام پاوه‌نژاد، سهراب پورناظری، امین حیایی، بهرام رادان، اصغر فرهادی، فرهاد اصلانی و محسن تنابنده رسیده است. در این بیانی‌ه که اشارات مستقیمی به جان باختن تعدادی از هموطنان در ناآرامی‌های اخیر شده آمده: «در این روزهای تلخ که از پس آبان ۹۸ گذشته‌است، لحظه‌ای چهره جوانان جان باخته، مردمان زخم‌خورده، مادران داغدار و پدران بی‌تاب از برابر چشم دور نمی‌شود.» در بخش دیگری از بیانی‌ه هنرمندان اشاراتی هم به وضعیت نابسامان این روزهای معیشتی و اقتصادی شده و آمده: «آن‌ها فقط به جان‌آمدگانی بودند که چون هیچ گوش شنوایی نیافتند، ناکارآمدی‌ها را در کوی و برزن فریاد زدند.» غب نفس وجود چنین عبارتی در این بیانی‌ه یعنی اینکه امضانندگان نیم‌نگاهی به وضعیت نابسامان اقتصادی و معیشتی داشته‌اند و چنین بستری را در ایجاد یک فضای ملتهب نادیده نگرفته‌اند. همچنین از نبود مجراهای مشخص برای نقد و اعتراض انتقاد شده و همین موضوع هم دلیلی معرفی شده بر آنکه معترضان، فریاد و اعتراض خودشان را در کوی و برزن عمومی کنند.

عذرخواهم!

فارغ از نام افرادی مانند حسین علیزاده، شهاب حسینی، داریوش مهرجویی و امثالهم که معمولاً کنش‌های تند و تیز سیاسی ندارند اما لایلای امضانندگان بعضی اسامی هم به چشم می‌خورد که بعضی کاربران شبکه‌های اجتماعی با یادآوری کنش‌های سیاسی آنها در چند سال گذشته به خصوص در انتخابات سال ۹۶، بیانی‌ه فعلی را بدون پذیرفتن مسئولیت رفتارهای گذشته این چهره‌ها، رفتاری پادوکتسیکال و متناقض توصیف کرده‌اند. سایه این موضوع به اندازه‌ای سنگین بوده که بعضی چهره‌ها ترجیح داده‌اند از کنار این موضوع بی‌تفاوت نگذشته و حداقل از مردم عذرخواهی کنند. مثلاً امیرمهدی ژوله در شنبه ۲۵ آبان با انتشار پستی در صفحه شخصی‌اش و انتقاد از تصمیم‌های اقتصادی اخیر اعلام کرده که اگر کسی رای و انتخابش را به خاطر نظر و دعوت در انتخابات ۹۶ تغییر داده، عذرخواهی می‌کند.

مطالبه مردم، حق است

حالا که آرام آرام از نقطه کانونی التهابات فاصله می‌گیریم گویی فضا برای طرح بعضی از موضوعات از جمله اتفاقات و جان باختن تعدادی از هم‌وطنان هم مساعد شده و می‌شود با بررسی مسائل، در حد امکان سره را از ناسره جدا کرد. مثلاً روز گذشته، شورای شهر تهران میزبان سردار محمدرضا یزدی فرمانده سپاه محمد رسول... (ص) تهران بزرگ بوده. موضوع جلسه هم‌انطور که خبرگزاری‌ها

گزارش داده‌اند، بررسی ناآرامی‌ها و اعتراض‌های اخیر بوده. با این حال در حاشیه این مراسم، یزدی حرف‌های مهم دیگری هم زده. آن طور که خبرگزاری مهر گزارش داده یزدی در پاسخ به این سوال خبرنگاران که آیا امکان دارد بعضی از جان باختگان به اشتباه از سوی ماموران و نیروهای امنیتی کشته شده باشند گفته: «این موضوع در حال بررسی است و در حال حاضر در این مورد نه می‌توانیم اظهار نظر

کنیم و نه وقت آن است، اما این را باید بگویم که به دقت این موضوع در حال بررسی است که کسانی که کشته شده‌اند علت کشته شدنشان چه بوده است.» نکته جالب دیگر در صحبت‌های این مسئول امنیتی، تأیید نارضایتی مردم از مسائل اقتصادی و اذعان او به مسالمت‌آمیز بودن اعتراض‌ها در روز اول بعد از گرانی سه برابری بنزین است: «مطالبه مردم راجع به مسائل معیشتی یک

آن سمت ماجرا

